Ne vždy je vše tak zlé jak to vypadá, a občas něco špatného je pro něco dobré :]. Tak nějak jsme si prožili 14 dní v Azerbajdžánu. O této zemi jsme v podstatě nevěděli nic víc, než že je tu spousta ropy, melounů a jeden národní park. Těšili jsme se, jak se někde v hotelu vysprchujeme, profrčíme Baku, vlítneme do Mekáče, počkáme na víza, a posvištíme dál.

Tři neděle jsme se hnali za světem, a v Baku si svět našel nás.

Protože nás při vylodění nechtěli Ázerbájdžánci pustit se Šuplíkem z přístavu, kempovali jsme po celou dobu v celním prostoru. Spali, jedli a u sousedů „squaterů", utečenců z Náhorního Karbachu, jsme se mohli vysprchovat, naučili jsme se péct chleba, prát koberce a pubertální syn nás v případě nutnosti svezl žigulem do města. Protože jsme zaujali fixní polohu, našlo si nás spousta cestovatelů, kteří s námi vždy alespoň jeden večer čekali právě na tu svou loď. Setkali jsme se tak se spoustou zajímavých lidí a to nejen turistů bláznů, cvoků, ale oslovilo nás i spoustu místních lidí, se kterými jsme tak měli dost času mluvit.

Azerbajdžán je jako Jekyl a Hyde. Baku je rychle rostoucí moderní město, kde je velký potenciál peněz a pokud bychom přijeli tak za pět let, pravděpodobně bychom některá místa ve městě nepoznali. Všude se renovuje, všechno se staví. Centrum již nyní disponuje všemi drahými obchodními značkami, drahými restauracemi a upravenými ulicemi. Buduje se kolonáda (bulvár) podél moře, kde celé dny korzují milenci, v kavárnách posedávají businessmani při

odpoledním čaji a v neděli berou rodinky své děti na pouťové atrakce, na zmrzlinu a popcorn. Pravděpodobně díky horkému letnímu období Ázerbájdžánci milují fontány a ty jsou potom vyhledávaným místem k fotografování. Na mnoha místech je však zatím jen ohrada s fotografiemi, jak to bude krásné, až se to za ohradou vybuduje. Velmi hrdí jsou místní na plánovanou západní technologii čištění moře. To by si každopádně zasloužilo, díky přístavu v centru a ropným plošinám v blízkosti Baku je moře hodně, ale hodně špinavé.

Jakmile jsme však vyjeli za město, kde se vzala, tu se vzala, bída s nouzí. Baku je pohár na špinavém starém koberci.

Během léta se horko vyšplhá až na 40C a relativně často fouká vítr. Když přijde od moře, je to chladivý svěží větřík, horší jsou pak větry z pevniny. To se do města nahrne veškerý

prach z okolních kopečků a celé město je zaplaveno šedavým nánosem, který se víří, létá do očí a člověk je z jednoho večera zaprášený jako svatební dar ve vitríně.

Od n.p. Gobustán jsme neočekávali v podstatě nic jiného, ale jeho návštěva nás nakonec velmi překvapila. Uprostřed suchých hnědých kopečků, na konci prašné cesty, asi 60km od Baku, jsme byli nadšeni malými bahenními sopkami, které si na jednom místě země pěkně bublají a chrochtají. Vznikají pod povrchem země, nad ropou, kde uniká metan a ten se dere na povrch zemský, kde se potýká s jílem a podzemní vodou. Samotné místo není příliš rozsáhlé, ale pohled na živé bahýnko s horizontem modrého Kaspického moře vytváří moc hezký kontrast. O

pár kilometrů dále se v nížinné suché a horké krajině zvedají skalnatá plata, na kterých dávné civilizace naháněli dobytek a z jejichž srázů je potom shazovali. Pod skálou potom nad mrtvolkami jásaly a hodovali a v dobré náladě z plných žaludků tesaly do skal obrazy svých úlovků. Procházka po petroglyfech zabere určitě hodinku, ale je nutné držet se vyznačených cest a dávat si pozor na zmije, co se na kamenech vyhřívají. Obávám se však, že každý turista je vedrem zmučen již u první tesané krávy a pak už se jen oddává krásnému rozhledu do širé krajiny, na jejímž konci se krásně třpytí moře.

Dalším klenotem Azerbájdžánců je samozřejmě ropa a to nejen z finančního, ale i z turistického pohledu. My, co známe tuto surovinu jen z tlustých hadic benzínových pump, jsme byli fascinováni pohledem na zdevastovanou krajinu naftových polí a na spousty činných či již nečinných ropných vrtů. Těžba ropy je denním chlebem a tak se možná nikdo nepozastavuje nad bizarností krajiny, nad znečištěním a hřbitovem ropných vrtaček. Místí pravděpodobně nevnímají ani ropné plošiny na moři, a to nejen v blízkosti pláží, kde se i koupou (ropa zřejmě dobře opaluje), ale i na širém moři, kde jsou posázené jako torza starých aut s pochodní.

Ázerbájdžánci, co se týká ekologických záležitostí, si však nedělají starosti ani s odpadky, a stejně jako v Dagestánu, je odhazují všude tam, kde se jim zlíbí a pak je v nejlepším případě shrnou na hromadu a zapálí. Celá země pak působí dojmem, že tady prostě všechno hoří. Právě pro oheň sem už před tisíci lety přišli z Indie stoupenci proroka Zarathušry, vášniví vyznavači ohně, kteří zde postavili spousty kamenných pevností, kde z unikajícího zemního plynu tryskal věčný plamen a ke kterému se po celé dny modlili.

V dnešní době se místní možná modlí k věčně zapálenému hořáku na sporáku, za který dle našich poznatků, nezaplatí státu skoro nic. Ostatně pan gaspadín prezident (syn zemřelého předchůdce prezidenta) si levnými poplatky za energii svůj lid udržuje. Za chod domácnosti - elektriku, vodu a plyn běžný občan zaplatí 40-200kč měsíčně.

Jaká náboženství Ázerbájdžánci vyznávají jsme sami přesně nepochytili, protože svatostánky zde příliš k vidění nejsou, ale pokud se po rozpadu sovětů navrátil islám, stále se chlapci nejvíce obracejí k vodce.

Lidé, které jsme měli možnost potkat, jsou však milí, pohostinní a protože máme jako Češi tu výhodu, že si s nimi můžeme dobře popovídat (většina z nich stále ještě mluví rusky), byli jsme překvapeni i tím, kolik toho o naší historii a o oblíbeném Jaroslavu Gaškovi, o Švejkovi, vědí.

SAO, Ázerbájdžáne, nakonec to u vás nebylo tak hrozné a bylo to nakonec i poučné :].